

Kúria
v é g z é s e

Az ügy száma: Bfv.III.570/2024/16.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Bartkó Levente, a tanács elnöke
Dr. Horváth Péter, előadó bíró
Molnár Ferencné dr., bíró
Dr. Hornyák Szabolcs János, bíró
Dr. Varga Eszter, bíró
Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2025. március 4.
Az ügy tárgya: zaklatás vétsége és más bűncselekmények
Terhelt(ek): I. rendű

Első fok: Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság, 1.B.713/2017/21.,
ítélet, tárgyalás, 2018. szeptember 26.,
jogerős: 2018. szeptember 26.

Az indítvány előterjesztője: az I. rendű terhelt
Az indítvány iránya: az I. rendű terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a zaklatás vétsége és más bűncselekmények miatt az I. rendű terhelt és társa ellen folyamatban volt büntetőügyben az I. rendű terhelt által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság 1.B.713/2017/21. számú ítéletét az I. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárásban felmerült 26.670 (huszonhatezer-hatszázhetven) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

I.

[1] A Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság a 2018. szeptember 26. napján meghozott és ugyanezen a napon jogerőre emelkedett 1.B.713/2017/21. számú ítéletével az I. rendű terheltet bűnösnek mondta ki zaklatás vétségében [Btk. 222. § (2) bekezdés a) pont], súlyos testi sértés büntettének kísérletében [Btk. 164. § (1) bekezdés, (6) bekezdés d) pont], könnyű testi sértés vétségében [Btk. 164. § (1) bekezdés, (2) bekezdés], tártstettesként elkövetett garázdaság vétségében [Btk. 339. § (1) bekezdés], rongálás vétségében [Btk. 371. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont] és súlyos testi sértés büntettének kísérletében [Btk. 164. § (1) bekezdés, (3) bekezdés]. Ezért halmazati büntetésül 1 év 10 hónap, végrehajtásában 4 év próbaidőre felfüggesztett börtön fokozatú szabadságvesztésre ítélte azzal, hogy a szabadságvesztés végrehajtása esetén legkorábban a büntetés kétharmad részének, de legkevesebb három hónap kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Rendelkezett a bűnjelekről és a bűnügyi költségről.

[2] Az irányadó tényállás felülvizsgálattal érintett részének lényege a következő:

1.

Az I. rendű terhelt 2015. október 10-én, az éjszakai órákban ittas, bódult állapotban a lakhelyén szóváltásba keveredett nevelőanyjával. Ennek során közölte vele, hogy „Anya adj még négy nyugtatót, mert elvágom a torkod! Ha nem adsz gyógyszert, leveszem a fejedet!”. A szóváltásba bekapcsolódott nevelőapja, majd köztük dulakodás alakult ki, ami közben az I. rendű terhelt fellökte nevelőapját, akit – miután a földre esett – a fején több alkalommal megütött és a lábán megrúgott. Ezt látva, az I. rendű terhelt testvére sokkos állapotban sikoltozni kezdett, emiatt az I. rendű terhelt odalépett hozzá és közölte vele, hogy kussoljon, majd lefejelte őt, aki ettől a földre került. Az I. rendű terhelt ekkor őt egy alkalommal combon rúgta. Az I. rendű terhelt nevelőanyja magánindítvánnyal élt az I. rendű terhelt ellen.

Az I. rendű terhelt nevelőapja a bántalmazás következtében a rostacsont szemüregi részének törését, a szemkörnyék lágyrészeinek zúzódását, valamint cukorbetegség eredetű jobb oldali lábszárfekélyének sérülését szenvedte el, a sérülések gyógytartama 8 napon túli, tényleges gyógytartama 6-8 hét.

Figyelemmel az elkövetés módjára, a beható erő nagyságára, a bántalmazás körülményeire, a sérülések jellegére és helyére, valamint az eszközre, maradandó fogyatékoság vagy súlyos egészségromlás kialakulásának reális esélye fennállt. Az I. rendű terhelt testvére a bántalmazás következtében 8 napon belül gyógyuló sérülései – duzzanat és zúzódás – keletkeztek. A kiskorú sértett nevelőanyja a könnyű testi sértés miatt is magánindítvánnyal élt.

4.

Az I. rendű terhelt 2016. április 22. napján, az éjszakai órákban szóváltásba keveredett nevelőanyjával, illetve nevelőapjával. Utóbbival dulakodni kezdett és amikor a sértett a földre esett ráugrott, és ököllel több alkalommal arcon ütötte.

Az I. rendű terhelt nevelőapja a bántalmazás következtében a homlok- és orrtájék lágyrészeinek zúzódását szenvedte el, mely sérülések gyógytartama 8 napon belüliek, azonban figyelemmel az elkövetés módjára, a beható erő nagyságára, a bántalmazás körülményeire, a sérülés jellegére és helyére súlyosabb, 8 napon túl gyógyuló sérülés is bekövetkezhetett volna.

II.

[3] A bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen az I. rendű terhelt terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjára és b) pont ba) alpontjára alapítottnak.

[4] Indokai szerint az eljáró bíróságok az 1. és 4. tényállási pontokkal kapcsolatban anyagi jogi szabálysértést követtek el. Az 1. tényállással érintett zaklatás vétségében és könnyű testi sértés vétségében nem állapítható meg bűnössége, mivel e cselekmények törvényi tényállási elemei hiányoznak. Ugyanakkor a maradandó fogyatékoságot okozó testi sértés büntetnének kísérlete tekintetében azt sérelmezi, hogy e cselekmény legfeljebb a Btk. 164. § (1) bekezdés és (3) bekezdés szerinti testi sértés büntetnének minősülhet, mivel a maradandó fogyatékoságot az orvosszakértői vélemény nem állapította meg.

[5] A 4. tényállás kapcsán pedig a súlyos testi sértés büntetnének kísérlete helyett csak a Btk. 164. § (1) és (2) bekezdés szerint minősülő könnyű testi sértés vétségében lehet megállapítani bűnösségét.

[6] Kifejtette, hogy a tévesen, törvénysértően megállapított bűncselekmények miatt eltúlzottnak súlyos büntetést szabott ki a bíróság.

[7] Mindezek alapján elsődlegesen felmentését, másodlagosan enyhébb büntetés kiszabását indítványozta.

[8] A Legfőbb Ügyészség BF.607/2024/2. számú nyilatkozatában a felülvizsgálati indítványt a felmentését indítványozó részben törvényben kizártnak, a büntetés enyhítését célzó részben alaptalannak tartotta.

[9] Az ügyészi álláspont szerint az indítvány minősítést sérelmező hivatkozása a bizonyítékok értékelésének vitatásán keresztül a jogerős ítéletben megállapított tényállás támadásán alapul, ezért az törvényben kizárt.

[10] Utalt arra, hogy a sértett sérülései kapcsán a cselekmények törvénysértő minősítésére hivatkozás azért alaptalan, mert az I. rendű terhelt tudatában fel kellett vetődnie, hogy az 1. és 4. tényállásban rögzített testi épség elleni cselekményei a ténylegesen létrehozotthoz képest súlyosabb eredmény bekövetkezésére is alkalmasak voltak, a magatartása hatókörét nem korlátozta, a súlyosabb eredmény elmaradása nem neki köszönhető.

[11] Mindezek alapján indítványozta, hogy a Kúria a támadott ítéletet az I. rendű terhelt tekintetében hatályában tartsa fenn.

III.

[12] Az I. rendű terhelt által benyújtott felülvizsgálati indítvány nem alapos.

[13] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozattal szembeni jogi kifogás lehetőségét biztosítja.

[14] A Be. 648. §-a valamennyi felülvizsgálati okra kiterjedően rögzíti, hogy felülvizsgálatnak csak a bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen van helye, kizárólag a Be. 649. §-ában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.

[15] A Kúria a jogerős ügydöntő határozatot – az eljárási szabálysértések kivételével – csak a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott részében, és csak a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján bírálja felül [Be. 659. § (5) bekezdés].

[16] A Be. 650. § (2) bekezdése értelmében a felülvizsgálati indítványban a jogerős ügydöntő határozat által megállapított tényállás nem támadható.

[17] Ez azt jelenti, hogy felülvizsgálatban a tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése sem külön-külön, sem pedig egymás viszonyában nem vizsgálható. Nincs lehetőség a bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységének, s ezen keresztül a bűnösség kérdésének, valamint a minősítéssel kapcsolatos, vagy más büntető anyagi jogszabály sérelme nélkül a kiszabott büntetés, illetve annak mértéke vitatására. A jogkövetkeztetések helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható [Be. 659. § (1) bekezdés].

[18] A Be. 648. § a) pontja szerint a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen felülvizsgálatnak van helye a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt.

[19] Az I. rendű terhelt – a bűncselekmények tagadása mellett – konkrét hivatkozási alap nélkül tartotta törvénysértőnek az 1. tényállásban foglalt, a nevelőanyja emberi méltóságát (magánszférához való jogát), valamint a kiskorú sértett testi épségét sértő bűncselekmények megállapítását. Ez azt jelenti, hogy az I. rendű terhelt valójában a bizonyítékok mikénti értékelésén keresztül, azok újbóli mérlegelésének igényével a jogerős és irányadó tényállást támadta, ami azonban a felülvizsgálati eljárásban kizárt.

[20] Ugyanakkor az 1. és 4. tényállást érintő testi sértésekkel kapcsolatban az I. rendű terhelt felülvizsgálati indítványa a megállapított tényekből való jogkövetkeztetés helyességét is vitatta, amivel összefüggésben a Kúria az alábbiakra mutat rá.

[21] A Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja szerint a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt, illetve a Btk. más szabályainak megsértésével szabott ki törvénysértő büntetést. A b) pont első fordulata szerinti felülvizsgálati ok akkor valósul meg, ha a terheltnek a jogerős ítéleti tényállásban rögzített magatartása a Btk. Különös Részeinek nem a bíróság jogerős ítéletében megjelölt, hanem más rendelkezését meríti ki, és ennek következtében a kiszabott büntetés – a helyes minősítés alapulvételével – törvénysértő.

[22] A törvénysértő minősítés ekként nem önmagában felülvizsgálati ok, hanem csak abban az esetben, ha a törvénysértő minősítéshez törvénysértő büntetéskiszabás is kapcsolódik.

[23] A kiszabott büntetés ez esetben akkor tekinthető törvénysértőnek, ha a bűncselekmény – helyes – minősítéséhez kapcsolódó büntetési tételkeret megsértésével

kiszabott, avagy az irányadó büntetési tételkereten belüli ugyan, de az anyagi jogszabálysértés kiküszöbölése mellett tartamában eltúlzottan súlyos, vagy eltúlzottan enyhe.

[24] Tekintettel arra, hogy jelen esetben a vitatott testi sértés eredmény-bűncselekmény, az okozatosság megléte kulcsfontosságú az elkövetési magatartás (jelen ügyben a bántalmazás) és az eredmény (a sértettek sérülései) között, ami azt jelenti, hogy az elkövetési magatartás indítja el azt az oksági folyamatot, amely végül az eredmény bekövetkezéséhez vezet. Az I. rendű terhelt egyik testi sértés esetében sem magát az ok-okozati összefüggést vitatta, hanem az eredmény, illetve a lehetséges eredmény megállapítását kifogásolta.

[25] Az I. rendű terhelt kifejtette, hogy az 1. tényállásban rögzített, és a Btk. 164. § (1) bekezdésébe ütköző, de a (6) bekezdés d) pontja szerint minősülő maradandó fogyatékoságot okozó testi sértés büntette kísérleteként minősített cselekmény legfeljebb a (3) bekezdés szerint minősülő súlyos testi sértés befejezett alakzata lehet. Ennek alátámasztására az igazságügyi orvosszakértői véleményre hivatkozott, ami azt rögzítette, hogy nem alakult ki maradandó fogyatékoság.

[26] A Be. 164. § (1) bekezdése szerint, aki más testi épségét vagy egészségét sérti, testi sértést követ el.

[27] A (3) bekezdés alapján, ha a testi sértéssel okozott sérülés vagy betegség nyolc napon túl gyógyul, az elkövető súlyos testi sértés büntette miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

[28] A (6) bekezdés d) pontja értelmében a büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a súlyos testi sértést maradandó fogyatékoságot vagy súlyos egészségromlást okozva követik el.

[29] Az elsőfokú bíróság által megállapított, és a másodfokú bíróság által megalapozottnak talált 1. tényállás lényege szerint az I. rendű terhelt 2015. október 10. napján a nevelőapját dulakodást követően földre lökte, majd a fején több alkalommal megütötte és megrúgta.

Egyéb sérülések mellett a sértett feje rostacsontjának szemüregi része eltört, a szemkörnyék lágyrészei zúzódtak. Az elkövetés módjára, a beható erő nagyságára, a bántalmazás körülményeire, a sérülések jellegére és helyére maradandó fogyatékoság vagy súlyos egészségromlás kialakulásának reális esélye fennállt.

[30] Az indítvány tehát a megállapított tényekből való jogkövetkeztetés helyességét vitatja, ezért a Kúria a következőket rögzíti.

[31] Az elkövető tudatának tartalma törvényi tényállási elem, az ún. alanyi okozatosság: a tárgyi oldal elemeinek (elkövetési magatartás, eredmény stb.) külvilágban való megnyilvánulása, ténybelisége és az elkövető ahhoz való akarati viszonyulása.

[32] Ez a viszonyulás az elkövetőn belüli, külvilágtól elzárt. Ezért az elkövetési magatartásról (eredményről) való, tudatban előzetesen, illetve egyidejűleg meglévő képzet mindig csak valamely, külvilágban megjelenő, illetve fizikai mérhető tényből következtetéssel ragadható meg, s mint ilyen, ténykérdés. Ebből a szándékosságra, gondatlanságra, illetve annak mikéntjére, s a bűnösségre vont következtetés jogi értékelés, ami jogkérdés.

[33] A tudati – és más tények – megállapításától el kell különíteni a megállapított tények jogi értékelését, ami a valónak már elfogadott fizikai és tudati tényeknek a jogi normával történő egybevetése, a törvény szövegének való megfeleltetése. Ennek eredménye pedig már jogi fogalmak formájában jelenik meg. A kettő közti kapcsolatot az teremti meg, hogy ha az irányadó tényállás valamelyik külvilágból megjelenő tény és abból vont ténybeli következtetést egyaránt rögzíti, és utóbbi helyes, akkor a jogi értékelésnek, s ekként a törvényi tényállás adott eleme megállapításának alapja van.

[34] Jelen ügyben pedig ez a helyzet. A tényállás ugyanis egyértelműen tartalmazza, hogy az I. rendű terhelt a földre esett sértettet a fején ököllel, több alkalommal megütötte, illetve meg is rúgta.

[35] A testi erővel történt bántalmazás elkövetési magatartása mögött nyilvánvaló különbség van az egyes bántalmazási módokat illetően, így az ököllel való ütés (ökölbe szorított kéz) lábbal való rúgás, a támadott testtájék (fej-, arctájék) és az alkalmazott (rostacsont törését eredményező) erő nagysága tekintetében. Az ökölütés nyilvánvalóan koncentrált, nagyobb erő kifejtésére alkalmas, és az meghatározott testtájékot (arc területét), azon belül is a szem környékét érintően értelemszerűen súlyosabb, így maradandó sérülés lehetőségére (szemgolyó sérülése, szemlencseficam, ideghártyaleválás) való rá gondolandást is jelent; nyilvánvalóan ugyanez a helyzet a megrúgással kapcsolatban.

[36] Mindezekből egyértelmű következtetés vonható le arra nézve, hogy a sértett előzőekben leírt bántalmazása során nem csupán 8 napon túl gyógyuló sérülés, hanem súlyosabb eredmény, maradandó sérülés okozásának a reális lehetősége fennállt, azt az I. rendű terhelt tudata átfogta, annak elmaradása a véletlennek köszönhető, a bűncselekmény eshetőlegesen szándékkal elkövetett.

[37] Alapvetően ez a helyzet az I. rendű terhelt által vitatott, a 4. tényállásban írt cselekmény minősítését érintően is, ezzel kapcsolatban a Kúria az alábbiakat emeli ki.

[38] Az elsőfokú bíróság által megállapított 4. tényállás lényege szerint az I. rendű terhelt 2016. április 22. napján a nevelőapjával kialakult dulakodás során a földre került sértettre ráugrott és ököllel több alkalommal arcon ütötte.

Cselekményével 8 napon belül gyógyuló sérüléseket okozott a sértettnek, azonban az elkövetés módjára, a beható erő nagyságára, a bántalmazás körülményeire, a sérülés jellegére és helyére figyelemmel súlyosabb, 8 napon túl gyógyuló sérülés is bekövetkezhetett volna.

[39] Az I. rendű terhelt álláspontja szerint a cselekmény a Btk. 164. § (1) bekezdésébe ütköző, de a (3) bekezdés szerint minősülő súlyos testi sértés büntetvényének kísérlete legfeljebb a (2) bekezdés szerint minősülő könnyű testi sértés vétségének minősülhet.

[40] Ez esetben is – az előzőekben kifejtett indokolásra figyelemmel – egyértelmű következtetés vonható le arra nézve, hogy a sértett bántalmazása során nem csupán 8 napon belül gyógyuló sérülés, hanem súlyosabb, 8 napon túl gyógyuló eredménnyel járó sérülés okozásának a reális lehetősége fennállt, azt az I. rendű terhelt tudata átfogta, annak elmaradása szintén a véletlenen múlt, a szándék ugyancsak eshetőleges.

[41] Nem sértett törvényt tehát az eljáró bíróság, amikor az I. rendű terhelt büntetőjogi felelősségét az 1. tényállást érintően maradandó fogyatékosságot okozó súlyos testi sértés büntetvényének kísérletében [Btk. 164. § (1) bekezdés, (6) bekezdés d) pont], míg a 4. tényállást érintően súlyos testi sértés büntetvényének kísérletében [Btk. 164. § (1) bekezdés, (3) bekezdés] megállapította, törvényes a cselekmények minősítése.

[42] Miként nyilvánvalóan az I. rendű terhelttel szemben – halmazati büntetésként – kiszabott 1 év 10 hónap, végrehajtásában 4 év próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés sem törvénysértő.

[43] A Kúria megjegyzi, hogy az ügydöntő határozat rendelkező részében a bűncselekmények megnevezéséből – a Be. 561. § (2) bekezdés c) pontjában és a 61. BK véleményben írtaknak megfelelően – a súlyos kitétel mellőzendő.

[44] Ekként a Kúria az I. rendű terhelt által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálva – miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles – a megtámadott határozatot a Be. 660. § (1)

bekezdése szerinti tanácsulésen eljárva, a Be. 662. § (1) bekezdés alapján az I. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartotta.

[45] A felülvizsgálati eljárásban kirendelt védői díjként felmerült bűnügyi költségről a Be. 664. § (1) bekezdése alapján rendelkezett.

[46] *A döntés elvi tartalma*

A testi sértés során a bántalmazás módja, a támadott testtájék és az alkalmazott erő nagysága alapján lehet következtetni a súlyosabb eredmény bekövetkezésének lehetőségére, az elkövető szándékára.

IV.

[47] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 6. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

[48] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 652. § (7) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be. Az ugyanazon jogosult által ismételtelen előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételtelen előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja [Be. 656. § (4) bekezdés].

Budapest, 2025. március 4.

Dr. Bartkó Levente s.k. a tanács elnöke, Dr. Horváth Péter s.k. előadó bíró, Molnár Ferencné dr. s.k. bíró, Dr. Hornyák Szabolcs János s.k. bíró, Dr. Varga Eszter s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

bírószági ügyintéző